
Đẩy mạnh công tác khởi nghiệp đối với tuổi trẻ ĐHQGHN

Khởi nghiệp đã trở thành mệnh lệnh và đòi hỏi thiết thực từ cuộc sống, là cơ hội để thanh niên thể hiện trí tuệ, sáng tạo, khát vọng đổi mới. Cùng với các bộ, ngành, địa phương, ĐHQGHN có những chính sách hỗ trợ sinh viên, nhà khoa học tiếp cận được môi trường đầu tư và hệ sinh thái khởi nghiệp. Hoạt động khởi nghiệp của ĐHQGHN đã thu được một số kết quả bước đầu. Bản tin ĐHQGHN đã có cuộc trao đổi với PGS.TS Lê Quân, Phó Giám đốc ĐHQGHN.

PGS.TS Lê Quân

■ VIỆT HÀ (thực hiện)

Hiện nay, xã hội nói rất nhiều đến khởi nghiệp. Vậy Phó Giám đốc có thể cho biết ngắn gọn có những dạng thức khởi nghiệp nào?

Hiện nay, nhiều người nói đến khởi nghiệp nhưng lại nhầm lẫn khởi nghiệp với khởi tạo sự nghiệp, phát triển sự nghiệp của cá nhân. Khởi nghiệp khác với sáng nghiệp hay lập nghiệp. Khởi nghiệp là tạo lập ra mô hình kinh doanh mới, để trở thành chủ doanh nghiệp, sáng tạo giá trị và tạo việc làm. Phát huy giá trị khởi nghiệp tức là hướng sinh viên đến lựa chọn tự tạo việc làm cho bản thân và cho người khác; thay vì lựa chọn đi làm thuê. Sản phẩm và phương tiện của khởi nghiệp là thành lập doanh nghiệp. Khởi nghiệp do đó gắn với phát triển doanh nghiệp. Khởi nghiệp do vậy đòi hỏi phải có năng lực liên ngành từ công nghệ, đến thị trường, quản trị nhân sự, quản trị tài chính, kế toán... Có 6 dạng thức khởi nghiệp chính: Thứ nhất, khởi nghiệp đam mê là cá nhân có đam mê và thành lập doanh nghiệp để thực hiện mục tiêu chính là đam mê và làm chủ bản thân. Thứ hai, khởi nghiệp tạo việc làm cho bản thân. Từ chối đi làm thuê, mở công ty kinh doanh. Dù công ty không có tiềm năng phát triển lớn, nhưng các doanh nghiệp này góp phần tạo công ăn việc làm cho

xã hội. Thứ ba, khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (start-up) là dạng thức phát triển mô hình kinh doanh mới, có tiềm năng phát triển cao, có khả năng thu hút vốn lớn và tạo giá trị gia tăng cao. Doanh nghiệp này được đầu tư với kỳ vọng có tăng trưởng đột biến và có giá trị gia tăng cao. Ví dụ Google, Facebook... dựa trên đổi mới sáng tạo, nên những lĩnh vực như công nghệ, công nghệ thông tin... rất phù hợp với loại hình khởi nghiệp này. Thứ 4, khởi nghiệp định hướng chuyển nhượng là cách thức khởi nghiệp đi tắt, đón đầu, giải mã, làm chủ công nghệ cho phù hợp với nhu cầu xã hội và chuyển nhượng lại. Thứ 5, khởi nghiệp xã hội mang ý nghĩa nhân văn cao, các doanh nghiệp tiếp cận theo mô hình khởi nghiệp tuy không vì mục đích thương mại nhưng vẫn gọi vốn để duy trì các hoạt động của doanh nghiệp, hình thức gọi vốn thường là để lôi kéo các tổ chức, cá nhân có điều kiện tham gia vào tài trợ cho các dự án của họ. Thứ 6, khởi nghiệp trong doanh nghiệp từ các dự án đầu tư mới, lĩnh vực kinh doanh mới. Các doanh nghiệp này thường tìm kiếm, phát triển sang các sản phẩm phụ

Để đẩy mạnh công tác khởi nghiệp đối với thanh niên hiện nay, cần nhanh chóng hình thành hệ thống các trung tâm hỗ trợ kĩ thuật khởi nghiệp, đặc biệt là trong giai đoạn ương tạo; tư vấn lựa chọn, phát triển ý tưởng, xây dựng dự án, tính toán hiệu quả dự án, thu hút các nhà đầu tư, cũng như các điều kiện kĩ thuật, pháp lý... là những vấn đề mà các bạn trẻ khởi nghiệp quan tâm và là nền tảng để phong trào khởi nghiệp thanh niên lan tỏa rộng rãi.

bên cạnh sản phẩm chính hoặc thành lập các dự án kinh doanh mới để giúp doanh nghiệp đa dạng hóa dịch vụ, thu hút và giữ chân khách hàng.

Phó Giám đốc có thể cho biết tình hình hoạt động khởi nghiệp của tuổi trẻ Việt Nam?

Trong nhiều năm qua, Đảng, Nhà nước và Chính phủ đã chủ động thể chế hóa và đẩy mạnh tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách phát triển thị trường KH&CN, phát triển khởi nghiệp đổi mới sáng tạo rất quyết liệt. Trên cơ sở đó, hoạt động khởi nghiệp của tuổi trẻ Việt Nam đã được lan tỏa rộng khắp trên phạm vi toàn quốc. Riêng năm 2016, toàn quốc đã có hơn 100 nghìn doanh nghiệp mới được thành lập và hơn 20 nghìn doanh nghiệp quay lại hoạt động. Có thể nói đây là một tín hiệu rất đáng mừng và thể hiện nỗ lực của Chính phủ triển khai năm Quốc gia khởi nghiệp. Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa cũng được trình Quốc hội, trong đó chú trọng đến hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp. Các quỹ đầu tư quốc tế cũng rất quan tâm đến khởi nghiệp và cho rằng Việt Nam là quốc gia tiềm năng rất cao về Start-Up (khởi nghiệp sáng tạo). Có thể khẳng định “vấn đề khởi nghiệp” đang tạo được đồng thuận xã hội, sự vào cuộc mạnh mẽ của cả hệ thống chính trị, đến các bộ, ngành, địa phương và đặc biệt là các cơ sở giáo dục đại học và

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc chứng kiến Lễ ký kết giữa Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh với các doanh nghiệp, tổ chức đồng hành cùng Quỹ hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp.

doanh nghiệp, những hạt nhân chính của hệ sinh thái khởi nghiệp.

ĐHQGHN đã có những ưu tiên, hỗ trợ, đầu tư như thế nào đối với hoạt động này?

Tại buổi lễ phát động Chương trình “Thanh niên khởi nghiệp” giai đoạn 2016 - 2021, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đặt ra nhiệm vụ cho các Bộ trưởng, Thứ trưởng, Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội, giám đốc các tập đoàn phải hỗ trợ thanh niên trong việc khởi nghiệp. Có thể nói, đây vừa là vinh dự, vừa là trọng

trách rất lớn mà Chính phủ đã tin tưởng giao cho ĐHQGHN, đòi hỏi Thường vụ Đảng ủy và Ban Giám đốc ĐHQGHN, thủ trưởng các đơn vị thành viên, đơn vị trực thuộc cần thể hiện trách nhiệm cao và có quyết tâm lớn trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.

Cho đến thời điểm này, ĐHQGHN có 3 doanh nghiệp đang hoạt động. ĐHQGHN cũng đang hỗ trợ các đơn vị và các nhà khoa học thành lập các doanh nghiệp khoa học, công nghệ và dịch vụ. Quan điểm của lãnh đạo ĐHQGHN là hỗ

trợ tất cả các dự án khởi nghiệp của giáo viên, sinh viên mà không cần thiết phải có sự tham gia sở hữu hay có vai trò quản lý điều hành của ĐHQGHN và các đơn vị. Sự phát triển của doanh nghiệp khi gắn với lợi ích của nhà khoa học và sinh viên, có được sự hỗ trợ của các tổ chức đoàn thể, chính quyền, sẽ góp phần thúc đẩy khởi nghiệp quốc gia và gắn kết nghiên cứu đào tạo với chuyển giao tri thức.

Ở cấp độ quản lý, Ban Giám đốc ĐHQGHN đang tích cực chỉ đạo các ban chức năng xây dựng và ban hành

văn bản “Hướng dẫn phát triển doanh nghiệp và hệ sinh thái khởi nghiệp trong ĐHQGHN” với mục tiêu hỗ trợ giáo viên, nhà khoa học và sinh viên khởi nghiệp. ĐHQGHN mong muốn sẽ có những công ty như Tập đoàn FPT được ra đời từ vườn ươm của ĐHQGHN. Đề án “Đổi mới công tác học sinh, sinh viên của ĐHQGHN đến năm 2020” đang được xây dựng cũng dành một trong ba nội dung hướng vào phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp cho sinh viên. ĐHQGHN sẽ đổi mới chương trình, đưa vào giảng dạy

các học phần khởi nghiệp, thiết lập hệ thống hỗ trợ kỹ thuật khởi nghiệp, phát triển các quỹ hỗ trợ khởi nghiệp.

Các trọng tâm trong hỗ trợ khởi nghiệp giai đoạn tới thuộc các lĩnh vực công nghệ, công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, công nghệ môi trường,... Đây là các lĩnh vực rất cần đổi mới sáng tạo và có khả năng thu hút đầu tư mạo hiểm lớn.

Vai trò của câu lạc bộ sinh viên, cựu sinh viên nói riêng và công tác học sinh sinh viên nói chung đối với việc khởi nghiệp của sinh viên ĐHQGHN?

Trong bối cảnh hiện nay, khởi nghiệp sinh viên tạo ra nhiều giá trị cho xã hội. Ban Giám đốc ĐHQGHN đang chỉ đạo quyết liệt Tổ công tác xây dựng “Đề án đổi mới hoạt động sinh viên trong ĐHQGHN” trình các cấp có thẩm quyền thông qua và triển khai trong năm 2017. Mục tiêu chung của Đề án là đưa ra được mô hình tổ chức, cơ chế hoạt động hỗ trợ sinh viên tiếp cận theo mô hình quản trị đại học tiên tiến, hướng công tác sinh viên tới phục vụ người học, vì người học, nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác sinh viên; hỗ trợ, bồi dưỡng phát triển kỹ năng và phẩm chất nghề nghiệp, tạo môi trường để sinh viên được trải nghiệm thực tế, hướng tới mục tiêu người học đạt chuẩn đầu ra cả về kiến thức, kỹ năng và phẩm chất nghề nghiệp. Bên cạnh đó, với tinh thần “Chung tay để phát triển” của câu lạc bộ Cựu sinh viên ĐHQGHN chúng tôi hy vọng rằng, nơi đây sẽ là địa chỉ kết nối các cựu sinh viên với ĐHQGHN và toàn thể sinh viên; khích lệ tinh thần cống hiến của các cựu sinh viên trong các hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học và việc làm của sinh viên ĐHQGHN, tiếp nối và phát huy được những truyền thống tốt đẹp là sinh viên ĐHQGHN.

Ở cấp đơn vị, vai trò định hướng của nhà trường rất quan trọng, thông qua các trung tâm hỗ trợ sinh viên, câu lạc bộ sinh viên, các đơn vị đào tạo đã và đang thường xuyên tổ chức những khóa học kỹ năng mềm với nhiều hình thức khác

nhau: đào tạo trên lớp; đào tạo qua hoạt động trải nghiệm thực tế, thực địa thông qua việc phối hợp với các tập đoàn, doanh nghiệp là những đối tác truyền thống của đơn vị. Đẩy mạnh đào tạo về tinh thần khởi nghiệp, sáng nghiệp cho sinh viên là những giải pháp nền tảng để sinh viên khởi nghiệp và các câu lạc bộ sinh viên, cựu sinh viên đóng vai trò hết sức quan trọng.

Với tư cách là Phó Giám đốc ĐHQGHN, đồng thời là đại biểu Quốc hội, ông sẽ đề xuất ý kiến thế nào để đẩy mạnh công tác khởi nghiệp đối với tuổi trẻ hiện nay?

Để đẩy mạnh công tác khởi nghiệp đối với thanh niên hiện nay, cần nhanh chóng hình thành hệ thống các trung tâm hỗ trợ kỹ thuật khởi nghiệp, đặc biệt là trong giai đoạn ươm tạo; tư vấn lựa chọn, phát triển ý tưởng, xây dựng dự án, tính toán hiệu quả dự án, thu hút các nhà đầu tư, cũng như các điều kiện kỹ thuật, pháp lý,... là những vấn đề mà các bạn trẻ khởi nghiệp quan tâm và là nền tảng để phong trào khởi nghiệp thanh niên lan toả rộng rãi.

Việc thiết lập hệ sinh thái khởi nghiệp là nền tảng để các trường đại học thực thi chiến lược thương mại hoá sản phẩm nghiên cứu của mình và hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp. Hoa Kỳ, Đài Loan và Hàn Quốc là những quốc gia tiên phong, thậm chí Chính phủ của các quốc gia này còn đầu tư toàn bộ cơ sở vật chất, môi trường và tài nguyên phục vụ thương mại hóa ý tưởng nghiên cứu cho các trường đại học, kể cả đối với những trường ít danh tiếng. Vì thế, để đẩy mạnh công tác khởi nghiệp đối với tuổi trẻ hiện nay nói chung, trong đó chiếm một lực lượng đông đảo là sinh viên, rất cần sự quan tâm, chỉ đạo và chính sách đầu tư có trọng tâm, trọng điểm từ Chính phủ, các Bộ, ngành, địa phương cho các cơ sở giáo dục đại học.